

BURAYI BİLİYOR MUSUNUZ?

KULA-SALİHLİ VOLKANİK JEOPARKI

Antik çağ coğrafyacısı Strabon'un "Geographika" eserinde "Yanık Ülke" olarak tanımladığı Kula Salihli Volkanik Jeoparkı, UNESCO sertifikalıdır. 2013 yılında UNESCO Global Jeoparklar listesine giren ve UNESCO belgesi almaya hak kazanan Kula UNESCO Global Jeoparkı; Türkiye'de 1., Avrupa'da 74 jeoparktan 58., Dünyada 147 jeoparktan 101. olan Türkiye'nin ilk jeoparkıdır.

Kula Volkanik Jeoparkı, Batı Anadolu-Ege eşiğinde, Manisa ili sınırları içerisinde yer alır. Yaklaşık 300 km² alan kaplayan Kula Volkanik Jeoparkı sahası, ekseriyeti Kula İlçesinde olmakla birlikte kısmen Salihli İlçesi ile Sandal Beldesi, Gökçeören (Menye) Beldesi, Adala Beldesi ve Gökeyüp Beldelerini içine almaktadır. Antik çağ coğrafyacısı Strabon'un "Geographika" eserinde "Yanık Ülke" olarak tanımladığı Kula Salihli Volkanik Jeoparkı, UNESCO sertifikalıdır. 2013 yılında UNESCO Global Jeoparklar listesine giren ve UNESCO belgesi almaya hak kazanan Kula UNESCO Global Jeoparkı; Türkiye'de 1., Avrupa'da 74 jeoparktan 58., Dünyada 147 jeoparktan 101. olan Türkiye'nin ilk jeoparkıdır.

Kula Salihli Jeopark sahası Paleozoik yaşlı metamorfik kayalardan (şist, gnays, serpantinid) prehistorik volkanik püskürmelere dek yer kürenin 200 milyon yıllık geçmişine ışık tutan zengin bir jeolojik çeşitliliğe (geodiversity) sahiptir. Kula'da günümüzden kabaca bir milyon yıl önce başlayan volkanik faaliyetler üç ana püskürme döneminin ardından nihayet günümüzden yaklaşık 10 bin yıl önce son patlamalarıyla Türkiye'nin en genç geniş ölçekli volkan topoğrafyasını oluşturmuşlardır.

İzmir- Ankara yolu üzerinden de izlenebilen volkanik tepelerin en büyükleri Sandal ve Kara Divlit'tir. Kula ilçe merkezinden başlayarak, Demirköprü Barajı'nın batısına kadar uzanan volkanik alan 600- 700 metre yükseklikte bir yayla üzerindedir. Bu yayla, kuzeyde Gediz Nehri ve güneyde Alaşehir- Salihli Grabeni ile sınırlanmıştır. Bu alanda volkan konileri, Alaşehir- Salihli Grabeni'nin (Gediz Grabeni) uzanımına uygun olarak kuzelbatı-güneydoğu yönünde irili ufaklı bir şekilde dizilmektedir ve graben kırık sistemi ile ilgilidirler. Volkanizma tipik çatlak "Fissür" volkanizmasıdır ve

tüm lavlar “Aa” tipi olup üzerlerindeki blok ve pürüzlerdeki girinti ve çıkıntılarının büyüklükleri birkaç santim ile 1 metre arasında değişir. Lavlar ve cüruf lar üzerinde bol miktarda “hornitos” lar bulunur. Yer yer de lav tünelleri izlenmektedir. Tüm volkanlar “maar” tipi volkanlardır. Volkan konileri “sinder” ve “spatter” tiptedirler ve yaşları ile aşınma dereceleri bakımından bazı farklılıklar gösterirler.

Özellikle yaşlı konilerde kraterler daha iri olup daha genç konilerdeki kraterler nispeten küçüktür. Konileri lav, lapilli, cüruf ve çeşitli irilikteki volkan bombaları gibi piroklastikler (tefra) oluşturmaktadır. Sayıları yetmiş bula bu konilerin çevrelerinde, çıkardıkları siyah bazaltik lav akıntıları görülmektedir. En genç koniler güncel koni görünümündedirler ve halk bunlara “Divlit” adını vermektedir. Bazı volkan konilerinde ise kraterler çifttir. Çalışma alanında yapılan araştırmalar sonucu Kula volkanitlerinin aralıklı üç ayrı evrede etkin oldukları saptanarak Burgaz volkanitleri; Elekçitepe Volkanitleri ve Divlittepe Volkanitleri olarak adlandırılmışlardır.

Sönmüş lav kalıntılarıyla oluşan bazalt kayalarından oluşan parkta; yükseklikleri 20 ila 160 metre arasında değişen volkan konileri ve koyu renkli bazalt kayaları ve kalın lav örtülerinin hızlı soğuması sonucu büzülme ve gerilmelere bağlı dikey istikamette gelişmiş çatlak sistemleri (peribacaları) görülmeye değer jeolojik oluşumlardır. Kula Volkanik Jeoparkı sahası doğal, jeolojik, kültürel ve arkeolojik zenginliğinden dolayı antik dönemlerden günümüze dek pek çok seyyahın ve araştırmacının ilgisini çekmiş ve eserlerine konu olmuştur. Keppel (1830), Hamilton ve Strickland (1841), Texier (1862), Bresh ve Premierstein (1891), Washington (1900), Philippon (1914) bunlardan yalnızca bazılarıdır. Kula ve çevresinde peribacalarından karstik mağaralara, kanyonlardan volkan konilerine pek çok doğal miras bulunur. Üstün nitelikli jeolojik ve jeomorfolojik mirasın yanı sıra Kula, çok iyi korunmuş Osmanlı kent mimarisiyle zengin bir tarihi ve kültürel mirasa sahiptir.